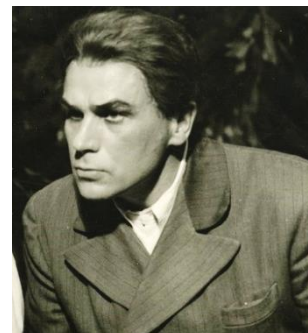

1. Küsitavat nime on kandnud Eesti suurtükipoat, allveelaev ja soomusrong, samuti välis-eesti suurim skaudiüksus. Villem Kapil on seda nime kandev ooper. Küsitava nimega isikust on romaani kirjutanud Karl August Hindrey ja Jaak Sarapuu. Arvatakse, et nimi võib tuleneda „halastamatut, armutut“ tähistavast sõnast. **Mis nimi?**
2. 2019. aastal täitis sada aastat ühe muuseumi eelkäijaks olnud Tallinna Eesti Muuseumi asutamisest. Tänapäeval kuulub selle muuseumi koosseisu viis allüksust. Muuseumi juhib sihtasutus, mida juhatab Sirje Helme. **Millist nime kannab see muuseum tänapäeval?**
3. See 1920. aastal Petrogradis sündinud eestlane on eelkõige tuntud kui laulja. Niin siin kui sealpool Soome lahte teatakse teda Debora Vaarandi kommunistliku poemi “Taljud Lööne soos” esituse järgi, kuid ta on tulnud ka Eesti meistriks 1500 m vabaltujumises ja 4 x 200 m ujumises. Küsitava perekond sai Eesti kodakondsuse tänu Tartu rahulepinguga tagatud opteerumise võimalusele. **Kellest on jutt?**
4. Helsingi ülikooli romaani filoloogia ning soome keele ja kultuuri magistrantuuri lõpetanud Johannes Aavik on loonud eesti keele sõnavara, vormiõpetuse ja lauseõpetuse radikaalse uuenduse kava. Üks Aaviku šokeerivaim ettepanek oli katse luua eesti keelde vorm, mis näiteks tegusõnast paluma oleks välja näinud paluren, palured, palureb jne. **Mis vormiga oli tegu?**
5. Eesti esimesed presidendivalimised pidid toimuma 1934. aasta kevadel, kuid jäid teatavasti ära neile eelnenud Konstantin Pätsi ja Johan Laidoneri juhitud sõjaväelise riigipöörde tõttu. Kõik suuremad erakonnad, v.a. Rahvaerakond, olid üles seadnud oma kandidaadid. Põllumeestekogude kandidaat oli Päts ning sotsialistide oma August Rei. Valimiste kindlad favoriidid olid aga vapside ja asunike presidendikandidaadid. Mõlemad olid elukutselt sõjaväelased. **Kes olid need kaks meest?**
6. Enne Teise maailmasõja algust Eestis kehtinud põhiseadus sätestas muuhulgas selle, et kui Vabariigi Presidendi ametikoht oli vaba või kui Vabariigi President seaduses määratud juhtudel oli takistatud ametikohustuste täitmisel, täitis Vabariigi Presidendi ülesandeid peaminister, pannes peaministri ülesanded selleks ajaks peaministri asetäitjale. Okupatsiooni tingimustes see variant aga võimalikuks ei osutunud ning nii tuli mängu teine, samuti seadusega määratud kriteerium. Selle kriteeriumi alusel asuski pärast Jüri Uluotsa surma peaministriks presidendi ülesannetes tema valitsuse välisminister August Rei. Sama loogika kohaselt asus Eesti Vabariigi peaminister presidendi ülesannetes ametisse kuni 1992. aastani. **Mis kriteerium?**
7. See Vabadussõja väejuht on ristitud Pihkvas 26.12.1894. Ta õppis Tartu Õpetajate seminaris, kus paistis silma võitlusvaimu ja suure keelehuvilisenä. Trükisõnas esines ta Mats Mõtslasena. Varjunime kasutamine oli tingitud rangest eeskirjast – oma nime all ei tohtinud seminarist midagi kirjutada. Töötas kooliõpetajana Kambjas, kuni mobiliseerimiseni kevadel 1915. Maailmasõjas pälvis ta Püha Anna ordeni II, III ja IV, Püha Stanislavi ordeni II ja III ning Püha Vladimiri ordeni IV järgu, samuti Georgi risti IV järgu. **Kellest on jutt?**
8. 1920. aasta suvel tegi Eesti riik oma olümpiadebüüdi. Väikese imena olümpiamängudele jõudnud Eesti riik saatis Antwerpeni 14 sportlast, ja häbisse ei jäädud. Vastupidi - kolm olümpiamedalit sisendasid suurt rahvuslikku eneseskust. Kuldmedali sai Valgast pärit noormees, kes Vabadussõjas võitles soomusauto Wahur komandörina. Tema lemmikala võeti kavva viimasel minutil, küsitav sportlane oli valmis juba teivashüppajana võistlustulle astuma. **Kes oli Eesti esimene olümpiavõitja ja mis spordialal ta võitjaks tuli?**

9. Skulptor Amandus Adamsoni loodud Eesti vabadussõja monument Tartus paiknes oma kohal 1933-1950, siis võttis selle nõukogude võim maha. Monument taastati omaaegsete fotode järgi 2003. aastal. Kuna pärast monumendi mahavõtmist jätkas rahvas lilled toomist monumendi asukohale, siis püstitati samasse kohta 1952. aastal üks teine monument, mida rahvas hakkas kutsuma "Isa poja haua". **Kes on need isa ja poeg?**

10. Lõik Vabadussõjas 3. jalaväepolgus teeninud reamees Märt Mõrdi päevikust: „Keegi isik müüs Mītau alevikus viinasid. Esmalt võttis 55 marka pudeli eest, aga kui nägi et mehed tublisti ostavad, tõstis hinna 100 marga peale. Sellega ei olnud meie rahul. Konfiskeerisime viina ära ja viisime polgu staapi, kust meile pool saagist anti.“ **Mis võimaldas reamees Mõrdil ja ta kaaslastel viina konfiskeerida?**

11. Millistel suveolümpiamängudel (nimetage linn või aasta) on Eesti paiknenud medaliriikide tabelis kõrgeimal, 13. kohal? Eesti võitis neilt mängudelt seitse olümpiamedalit, enamat ei ole meie iseseisev riik seni suutnud. Eesti lippu kandis nende mängude avatseremoonal Erich Altosaar.

12. Jaan Poska õppis Riia vaimulikus seminaris, kus ei olnud õppemaksu. See oli tema isale, õigeusu köstrile kõige odavam tee oma poegade koolitamiseks. 1886.a. sügisel astus J. Poska Tartu ülikooli. Perekonna ainealine kitsikus kestis ja aasta hiljem vahetas Poska eriala, siirdudes õigusteaduskonda, kus oli võimalik õppimise kõrvalt teenida, ja õigusteaduskonna sai ka kiiremini lõpetada. **Mis teaduskonda astus J. Poska Tartu ülikoolis esmalt?**

13. Kellele kuuluvad need 1920. aastal kirjutatud read, millele kirjutas viisi 1971. aastal Rein Rannap ja mille laulis kuulsaks ansambel „Ruja“?

Kätki ümber soo ja sammal,
kidur maa ja mulla meel,
põllunõlvad, metsaääred,
mõisa luhad, laaned teel.

Ojake, kes sulle ütles,
kus on meri, kodumaa?
Tuhat ringi, tuhat kääru -
ei see tee küll otsa saa.

14. Selline granaadiheitja on Eesti kaitsejõudude ja Kaitseliidu varustuses. Kaal on mudelist sõltuvalt 10-15 kg, nimetus aga on sama, mis näiteks ühel praegu troonil istuval kuningal, samuti ühel XVII sajandi kuningal, kelle nime hakkas kandma üks Pärnu linna väravaid. Kuningate nime juurde käib ka number, relvale aga mitte. **Mis nimi?**

15. Vabadussõja ajal palus Eesti Soomelt laenu. Ajaloolane Ivar Leimus väidab, et esimene Soome laen – 10 miljonit marka saadi tänu Kansallis-Osakke-Pankki juhatajale Juho Kusti Paasikivile (hilisem Soome president) ning selle võttis Jaan Poska koos konsul Schwalbega Paasikivilt vastu 1918. a detsembri alguses. Raha toimetati küsitavates „mahutites“ sadamasse, julgestuseks revolvrud ministri ja konsuli taskus. Küsitavaid on eri suuruses, aga tüüpilisse „sellesse“ mahub u 50 kg midagi, mida me siinkohal välja ei ütle. **Mille sisse pakitult toodi laenuraha Soomest Eestisse Vabadussõja ajal?**

16. See kunstnik (1898-1954) osales Vabadussõjas, kui liitus 1918 detsembris Tallinna Kunsttööstuskooli õpilasena vabatahtlikult Tallinna kooliõpilaste pataljoniga ja määrati soomusrongi nr 2 dessantmeeskonda. Samast aastast on pärit tema autoportree. Skulptuuri õppinud kunstnik sai tuntuks graafikuna. 1944. aastal sõitis ta Viini ja hiljem Prantsusmaale ning on maetud Pariisi Père-Lachaise'i kalmistule. **Kes?**

17. Jaanuaris 1919 intensiivistusid kuperjanovlaste luureretked punaste väesalkade vastu. Oma äkilise iseloomu ja üllatusmomendi saavutamise tõttu hakkasid punaste väeosades levima kuulujutud ja õuduslood salapära-olenditest, kes lumehangedest püsti hüppavad, enamlasti tapavad ning siis jäljetult kaovad. Õuduslood on küll inimese enda fantaasia vili, kuid luureretkede õnnestumisele aitas oluliselt kaasa Alice Kuperjanovi eestvedamisel kuperjanovlaste kasutusele võetud uuenduslik vahend. **Millisest vahendist on jutt?**

Õuduslood on küll inimese enda fantaasia vili, kuid luureretkede õnnestumisele aitas oluliselt kaasa Alice Kuperjanovi eestvedamisel kuperjanovlaste kasutusele võetud uuenduslik vahend. **Millisest vahendist on jutt?**

18. Kes on see Eesti ajaloos olulist osa etendanud mees? Tallinna Tehnikaülikool koostöös Tallinna linnaga jagab välja temanimelist stipendiumi ning 2016. aasta alguses avati Kadriorus temale 150. sünniaastapäeva puhul pühendatud mälestusmärk. Tallinnas on ka temanimeline lasteaed. Pildil istub ta abikaasa Constance'i ja tütre seltskonnas.

19. Eesti taasiseseisvumise järgse aja suurim sõjaline õppus „Siil 2018“ toimus 2018. aasta mais, sellest võttis osa üle 15 000 ajateenija, reservväelase, kaitseväelase, kaitseliitlase, naiskodukaitsja ja liitlasvägede sõduri. **Mis nime kandis „Siiliga“ samal ajal toimunud lisaõppekogunemine?** Sama nime kandis ka 2019. a oktoobris peetud välkõppus-lisaõppekogunemine. Vastuseks ootame sõna, mis seostub nii looma- kui taimeriigiga.

20. Mees pildil ei ole eestlane, ometi on ta pärvinud nii Vabadusristi kui Valgetähe ja Kotkaristi teenetemärgi. Ta õppis põllumajandust Zürichis ja Leipzgis, tagasi kodumaal sattus 1905. aasta revolutsioonis Pihkva vanglasse, põgenes USA-sse ja tuli tagasi pärast amnestiat 1913. Tema elutee lõppes 1942. aastal Turkmeenias. **Kes on pildil?** Kui nimi ei meenu, saate 1 punkti tema ameti eest.

21. Pildil näete ühte Tartus asuvat tuntud saunahoonet, milles linnalegendi kohaselt olevat Tartu rahuläbirääkimiste ajal aega veetnud ka mitmed Eesti ja Vene delegatsiooni liikmed. Sauna oli oma portfelli unustanud Eesti delegatsiooni liige Ants Piip. Portfelli sisuga olid seejärel tutvunud ka venelased ning selle hiljem omanikule tagastanud. **Mis tänaval see endine saun asub?** See on Eesti levinuim tänavanimi. Tallinnas asub selle nimega tänav Nõmme linnaosas.

22. Hiljuti toimus ühes Euroopa riigis poleemikat tekitanud sündmus, kui ühe riiki 20. sajandi ligemale neli aastakümnet juhtinud poliitiku ja sõjaväelase (1892–1975) säilmed kaevati välja riigi pealinna lähedal asuvast mausoleumist (tõlkes kannab see paik nime „Langenute org“) ja toimetati ühte teise riigi pealinna lähedal asuvasse avalikku surnuaeda. **Kelle säilmete ümbermatmine aset leidis?** Kui nimi ei meenu, saate õige riigi eest 1 punkti.

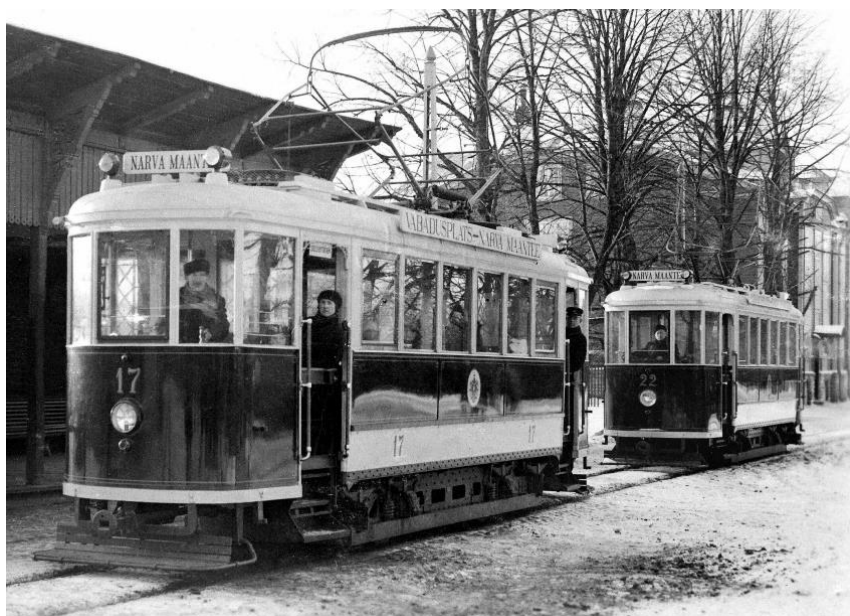
23. Kui riigikogu esimehel ega aseesimeestel ei ole võimalik riigikogu istungit juhatada, siis peab seda riigikogu kodu- ja töökorra seaduse kohaselt tegema riigikogu vanim liige. **Kes on praegu riigikogu vanim liige?** Ta on 73-aastane, kuulub Keskerakonda ja pea kogu elu enne poliitikat töötanud televisioonis. On teinud noorte- ja muusikasaateid, olnud diktor ja „Aktuaalse Kaamera“ peatoimetaja, TV3 uudistejuht, juhtinud mitut mälumängusarja nii ETV-s kui TV3-s.

24. Pildil on ühe riigi peaminister, kes ühele Donald Trumpi uitmõttele vastas järgmiselt: *“*** is not for sale. *** belongs to ###. I strongly hope that this is not meant seriously.”* **Mida tahtis Donald Trump osta?**

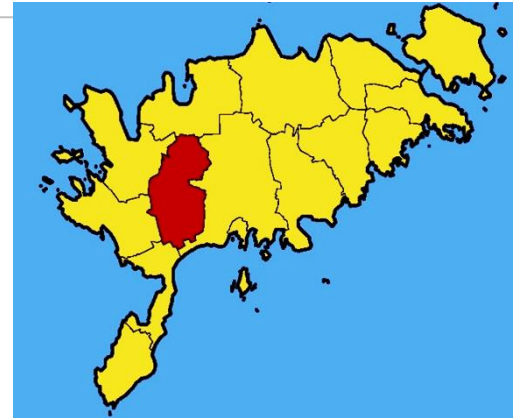
25.

- * Riigikogu kinnitas Eesti Vabariigi vapi,
  - * Tallinnas läks käiku I elektritramm (pildil selsamal aastal).
  - * New York möödub rahvaarvult Londonist ja saab maailma suurimaks linnaks.
  - * antakse välja „Mein Kampf“.
  - * sünnivad Margaret Thatcher, August Englas ja Jack Lemmon,
  - * surevad Konrad Mägi ja Sergei Jessenin.
- Mis aasta?**

26. Ilmselt on maailma tuntuim saarlane ja ka üks tuntumaid eestlasi praegu autoralli uus maailmameister Ott Tänak. **Millisest kunagisest Saaremaa vallast** (kaardil punasega) on Ott Tänak pärit? Kuni 2014. aastani oli see ainus Saaremaa vald, mis ei piirnenud merega. Ühe määratluse järgi (kui arvestada ka kõiki Euroopa saari) asuvat seal ka Euroopa keskpunkt. Kui valla nime keskele lisada üks täht, siis saame ühe Eesti linna nime.

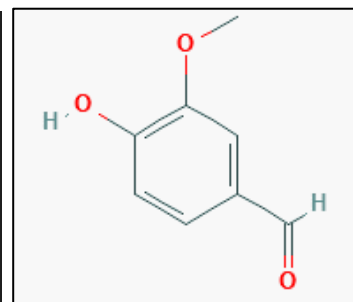

27. Eestis kasvab pärismaisisena kaks lepa (*Alnus*) perekonna liiki. Üks neist on sanglepp (*Alnus glutinosa*), mida teinekord ka mustaks lepaks kutsutakse. **Mis on teise Eestis kasvava, laiemalt levinud lepa (*Alnus incana*) täpne liiginimi?** Kuigi seda kutsutakse teinekord ka valgeks lepaks, ootame vastuseks ühe teise värvusega seotud nimetust.

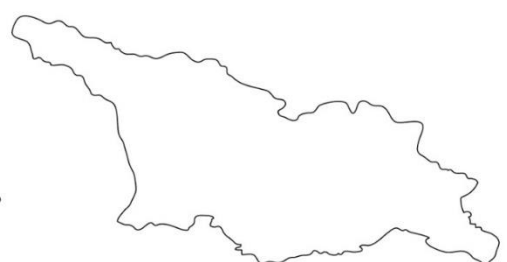
28. Need koerad on pärit Saksamaalt, kus neid peeti hobusetallides valvurite ja rotipüüdjatena juba XV sajandil. Eristatakse kolme tõugu: *Riesen-*, *Mittel-* ja *Zwerg**** (hiigel-, keskmine ja kääbus***). Tõugude perekonnanimi tuleneb saksakeelsest sõnast, mis tähendab vuntse. **Mis nimi sobib tärnide asemele?**

29. Vasakpoolsel pildil näete ühte maitseainena kasutatavat looduslikku produkti, mida asendab keskmisel pildil nähtav sünteetiline aine, mille molekulvalem on näete parempoolsel pildil. **Nimetage see taim või aine.**

30. Pildil on kujutatud kahe territoriaalse üksuse kontuure. Vasakpoolne on Ameerika Ühendriikide osariik pindalaga ca 154 000 km² ja rahvaarvuga ca 10,5 miljonit. Parempoolne on riik pindalaga ca 70 000 km² ja rahvaarvuga ca 3,7 miljonit. Rahvusvaheliselt enim kasutatav nimetus on neil kahel kirjapildil sama. **Mis on nende kahe territooriumi ühine nimi?**

31. Kui see Eestis üpris tavaline lind noka lahti teeb, tunnete ta ilmselt kõik ära, aga kas pildi järgi ka? **Mis lind?**

32. On mitu riiki Aasias, kelle nimi ***stan tuleneb iraanikeelsest sõnast, mis tähendab maad või territooriumi. Näiteks Kasahstan – rändkarjakasvatajate maa. Üks Venemaa vabariik kannab samuti nime ***stan, mis tõlkes tähendab „Mägede maa“. Erinevalt teistest Venemaa vabariikidest ei ole see nimetatud ühegi rahvuse järgi, sest domineeriv rahvusgrupp seal puudub. Kuus suuremat on avaarid, dargiinid, kumõkid, lesgiinid, lakid ja tabassaraanid. Pealinn Mahhatškala asub Kaspia järve kaldal. **Nimetage see vabariik.**

33. Maailma soolaseim järv on vaid 3-hektarilise pindalaga Don Juan Pond, mille soolasisaldus on kuni 47%. Lahustunud sooladest suurima osa moodustab kaltsiumkloriid (CaCl_2). **Millisel kontinendil see järv asub?**

34. Roosna-Alliku alevik on nime saanud kunagiste mõisaomanike Rosenide ja lähedal asuvate allikate järgi. Kunagi kutsuti sealset küla ka Jõelähtmeks. **Milline jõgi saab nendest allikatest alguse?**

35. Pildil on 406 km² suurune saar Aadria meres, mis Vana-Rooma aegadel kandis nime Curicta. Tänapäeval on saare nimi enam kui poole lühem. **Mis on saare nimi praegu?**

- 36.** Kaks suur Saksa filosoofi Immanuel Kant ja tema tuntuim jünger Arthur Schopenhauer sündisid linnades, mis enam Saksamaale ei kuulu. Linnad on Tallinnast pisut suuremad, elanikke kummaski pisut üle 450 tuhande. Linnulennult lahutab neid 126 km ehk Tallinna ja Pärnu vahemaa. **Nimetage need kaks linna.** Võite kasutada endisi või praeguseid nimesid.
- 37.** Kuidas nimetatakse oma arengu lõppjärku jõudnud massiivset tähte, mille plahvatuse tagajärjel tähe heledus kasvab hetkeliselt miljoneid kordi või enamgi? Pärast plahvatust tekib neutrontäht või jääb järele must auk. See sõna on levinud ka popkultuuris, näiteks esineb selle nime all (korea keeles *Cho Shin Sung*) pildilolev poistebänd. Samanimeline bänd (laulja, kitarrist ja laulukirjutaja Rainer Michelson) on osalenud Eestis Euroolaulu 2008 finaalis. Bändile tuli 10. koht, võitis „Leto svet“.

- 38.** Selle riigi jalgpallimeeskonnal oli 17. novembrini lootus pääseda meeste EM 2020 finaaltourniirile, aga kaotus Inglismaale 0:4 tegi sellele lõpu. Riigi kõrgliigas mängib 12 võistkonda, olgu siin nimetatud mõned: Feronikeli, Llapi, Ferizaj, Flamurtari, Liria Prizren, KEK-u (see viimane on autsaider, 33-st viimasest mängust on saanud vaid ühe viigi). Küsitava riigi koondisega ei ole Eesti meeste koondis kohtunud. Neidude U17 tasemel kaotas Eesti tänavu 1:9 ja naiste EM valiksarjas mullu 1:5. **Mis riik?**

- 39.** See on rahuaegsetest ehitusprojektidest nõudnud kõige enam inimohvreid. Prantslased töötasid selle kallal aastatel 1881-1889 ning selle aja jooksul suri 22-25 tuhat töolist. 1904 võtsid töö üle ameeriklased, kes sellega 1914. aastaks ka valmis said. Tänu mitmetele ettevaatusabinõudele kaotati vaid 5600 inimest. Valminud rajatis defineeris ühe mitteametliku mõõtühiku, mille väärtuseks oli 32,5 meetrit. Aastatel 2007-2016 läbis rajatis põhjaliku uuenduskuuri. **Millisest tänavu 105-aastaseks saanud rajatisest on jutt?**

- 40.** See graafik kajastab levinumate programmeerimiskeelte osakaalu programmeerijate suhtluskeskkonnas *Stack Overflow* aastail 2012-2018 tehtud päringutes. Stabiilsete keelte taustal (javascript, java, c#, php, c++) kajastab jäme punane joon ühe keele populaarsuse järjekindlat kasvu. **Nimetage see programmeerimiskeel.** Vastuse võib leida loomariigist.

Eelvoor - 27. november 2019

<http://www.kilb.ee/>

41. Mõni aeg tagasi ilmus tema elulooraamat ka eesti keeles. Kaks lauset sellest: „Kaotamine oli lubatud. Ainult mitte rootslastele“. Siiski tuli küsitaval sportlasel lisaks rootslastele mõnel korral kaotada ka eestlastele. **Kelle elulooraamat?**

42. Tänavu peeti 12. korda selle populaarse spordiala (üle maailma 2. kohal 2,5 miljardi fänniga) MM. Finaali normaalaeg lõppes seisul 241:241, ka lisaaja järel oli tabloom võrdsus. Maailmameistriks kuulutati Inglismaa, kes mängu jooksul oli saavutanud rohkem *boundary*'sid. Hõbedad kuulusid Uus-Meremaa võistkonnale. **Mis spordiala?**

43. Sügisel 2018 esitles üks autofirma esimest täiselektrilist linnamaasturit, mudeli tähiseks on E-Tron. 2019. aastast on seda ka Eestis võimalik soetada. Juunis 2019 kutsuti USA-s 540 sellist autot tehase poolt tagasi, seoses tuleohtlike akudega. **Milline firma?**

44. Selles riigis on vormel-1 võidusõite peetud juba aastast 1929, kuid alles aastast 2018 osaleb selle riigi sportlane Charles Leclerc vormel-1 MM-sarjas. **Milline riik?**

45. **Kes on need kaks sõpra?** Üks neist võitis järjest kolmel OM-I kokku 9 kuld, neist 3 teatevõistluses (millest üks hiljem tühistati). Teine sai oma kaks teatevõistluse OM-kulda esimesega samas võistkonnas ja on saanud ka kaks individuaalset hõbedat. Esimene on üheteist- ja teine ühekordne maailmameister (ja seda tänu sellele, et sõber diskvalifitseeriti).

- 46.** Kaua oodatud ja vabariigi 102. aastapäevaks kinodesse jõudva uue Eesti animafilmi „Sipsik“ peaosatäitjad on selgunud. **Nimetage näitleja, kes annab oma hääle Sipsikule.** Eesti Filmi Instituudi lehel kirjutab ta sedasi: „Ega seda rolli kohe pakutudki, alguses kutsuti prooviesinemisele. Kuid kui teada sain, et mind sooviti Sipsiku osa lugema, olid tunded ülevoolavad. Samas tekkis ka hirm seoses tohutu vastutuskooormaga. Ikkagi Sipsik - see ei ole ometi mingi suvaline kana kuskil välismaa animatsioonis.“ 2007. aastal pälvis ta Vanemuise teatri kolleegipremia "Aasta vanemuislane".

- 47.** **Mis nime kannab tegelane pildil?** Ta toimetab koomiksis, mille tegelaste hulgas on pisipetis Sid, kaheksajalakokk Effie, läänepoolkera halvim arst dr. Enos Pork, papagoi Barnacle Bill, inimpart Quacko, tema abikaasa Habemega Naine, rääkiv konn (kes kangekaelselt keeldub sõnagi lausumast), tulnukas Zerblatt ja paljud teised. Nende pööraste tegelaste kõrval on see tegelane täiesti tavaline, isegi igav kuju.

- 48.** 1. oktoobril 1919 avati Tartus kunstiõppeasutus, mis sai oma nime Kreeka tarkuse- ja sõjajumalannalt. Antiikmütoloogias peajumal Zeusi peast purskena sündinud jumalannat seostati kooli asutamise plahvatusliku ajaga. Jumalanna täisnimi on kaheosaline, üht osa kandis see kunstikool, teist nime kannab ühe riigi pealinn. **Nimetage see kunstikool** (2 punkti) või **pealinn** (1 punkt).

- 49.** Isikule või isikutele Nobeli auhinda andes märgitakse enamasti ka lühidalt ära auhinna andmise põhjus. **Kellele Nobeli kirjandusauhinna laureaatidest** toodi auhindamisel põhjenduseks „tänu uutele poeetilistele väljendusviisidele, millega ta Ameerika laulukirjutamise traditsiooni on panustanud“? Ta on esinenud ka Eestis, see oli 2008. aastal.

- 50.** 1904. aastal ilmus Postimehes varjunime Mutti all luuletus „Kuidas juhtus...“. See oli autori debüüt trükisõnas ja esimene luuletus, mille ta eesti keeles kirjutas. Avaldamiseks julgustas Muttit kunstnik, kes teda samal aastal maalits. Näete seda maali 1996. aasta postmargil. **Kes on see Mutti ja kes teda maalits?**

51. 2009. aastal kanti tango UNESCO vaimse kultuuripärandi nimekirja. Taotluse esitas Argentina koos ühe teise riigiga, mille pealinna vaesteagulis see tants 1880. aasta paiku sündis. 2007. aastal avati samas linnas *Palacio Salvo's* tango muuseum: selles hoones esitati 1916. aastal esmakordselt maailma tuntuimat tangoviisi *La Cumparsita*. **Mis on see teine riik**, mis samuti tangot enda „omaks“ peab? Tegemist on muide ühe sportmängu esimese maailmameistriga.

52. Selle mitmekülgse kultuuritegelase lavadebüüt ei olnud just tagasihoidlik – Hamlet Tallinna Riikliku Konservatooriumi lavakunstkateedri diplomietenduses 1987. 1998. aastal sai ta Aasta naisnäitleja auhinna. Soorollid on tal tihtipeale segi – 2017 mängis ta Vanemuise lavastuses „Vaim masinas“ Tartu Ülikooli rektorit G. F. Parrot´d (pildil) ja naljatles, et selle rolliga võiks kandideerida aasta meesnäitleja kategoorias. Veel on ta tegutsenud luuletaja ja kirjanikuna ning teeninud kaitseväes reamehena. **Kes?**

53. 1940-ndate aastate lõpus, Külma Sõja puhkemisega sattus jazzmuusika kui liiga läänelik (eeskätt ameerikalik) kultuurinähtus Nõukogude Liidus põlu alla, jazzitoonid muusikas võisid kaasa tuua karistuse. Oli isegi lööklause: „Täna mängid ***, homme reedad kodumaa!“. Pilli ja tema loojat on kujutatud Belgias enne eurosid kehtinud 200-frangisel rahal. **Milline jazzis tihti kasutatav muusikainstrument** oli siis ohtliku läänelikkusse sümboliks?

54. Kelle nime kannab see Harjumaa metsade vahel olev asutus, mis avas ukseid eelmise aasta oktoobris? Tegemist on suhteliselt harva esineva juhtumiga, kui isik saab midagi omanimelist ja nii suurt juba oma eluajal.

55. Fotol esiplaanil oleva inimese (sellel selfiel on ta oma tuntuimate kolleegide-kaasvõitlejatega) äsjane liitumine Instagramiga jooksutas selle kokku, sest fännide pealevool oli meeletu ning ta saavutas esimese miljoni jälgija rekordilise 5 tunni ja 17 minutiga. Kui tema vanaisa ei oleks tema 1933. aastal Kreetal Chanias sündinud isa nime muutnud inglispäraseks, siis võiks tema nimi olla kreekapäraselt Γενοβέφα Αναστασάκη. **Kes?**

56. Selle peakatte nimetus tähendab originaalkeeles „varju andev“. Animafilmides võib see peakate võtta lausa karikatuursed mõõtmed. Eri riikides ja piirkondades on sellel erinevaid tüüpe, nagu „... calañés“, „... cordobés“, „... de catite“, jne. **Milline nimetus käib punktiirile?**

57. Selle 1989. aastast ilmuva ajalehe väljaandjaks on samanimeline aktsiaselts, mis lisaks küsitavale ajalehele annab välja muudki, sealhulgas ajalehte Meditsiiniuudised, ajakirju Imeline Teadus ja Imeline Ajalugu. Ka kuukiri National Geographic Eesti ilmub selle firma väljaandel. 2017. aastal alustas tegevust firma oma raadio. **Nimetage see ajaleht või AS.**

58. Nädal tagasi, 19.11.2019 toodi avalikkuse ette Google'i uus pilveteenus Stadia. Beetaversioon nimega Project Stream avati arendajatele testimiseks oktoobris 2018. Selline punane „S“ on Stadia logo. **Mida kujutab endast Stadia ehk mida kasutaja sellega teha saab?** Vastata võib 1-2 sõnaga.

59. Ajaleht „Esmaspäev“ kirjutas oktoobris 1932: *Uus ja weider moenarrus. Eriti tegeletakse sellega Euroopa pealinnades. Pariisis on asi läinud nii hulluks, et pruutpaarid koguni perekonnaseisuametniku ees ei saa loobuda ***-st. Tõestisündinud loona kirjutatakse sealt, kuidas ühte perekonnaseisuaametisse kogunes pulmaseltskond, kes pruutpaari registreerimise ajalgi tegid kummalist käeliigutust. Härrad seisid selle juures daamide paremal käel, kuna pidid vabaks hoidma parema käe kummalise tegevuse jaoks. Algas laulatuse tseremoonia, kuid pulmalised ei lasknud end segada oma tegevuses. Isegi mõrsjapaari juures polnud enam märgata midagi armastusest: nad mõlemad uhtusid ***-d. Kõik seisis selle mängu tähe all: jah-sõna andmine, aktive allakirjutamine ja esimene abielusuudlus. Nüüd oodatakse, millal tuleb esimene lahutus *** pärast. See „moenarrus“ patenteeriti 1866. aastal ja sai pea üleöö populaarseks 1928. aastal, kui Pedro Flores avas Santa Barbaras Californias nende tootmiseks oma tehase. **Millega on tegemist?***

60. Neid esemeid on Põhja-Ameerika põliselanike kultuurides kasutatud teatud kindlal spirituaalsel eesmärgil. Indiaanlased usuvad, et *** hõljuvad õhus. Head *** lähevad võrgust läbi, halvad jäävad aga võrku kinni ja põlevad päevavalguses. XXI sajandil on need jõudnud ka meie poodidesse. **Mida nendega püütakse?**

61. Küsime üht Eesti panka ja tema eelkäijat (kumbki õige – 1 punkt). Sel pangal on Eestis kõige rohkem sularaha väljavõtmise võimalusi - viimastel andmetel umbes 330. Panga turuosa ei ole samas kuigi suur: 31.12.2018 seisuga 2% pankades hoiustatud raha kogusummast ja 2% pankade poolt välja antud laenude jäägist. Logo kuulub selle panga eelkäijale. Nimi ja logo vahetati ametlikult 2. oktoobrist 2017.

62. Selle valdkonna pioneerideks loetakse ka Charles Herroldit (San Jose, 1909) ja Frank Conradit (Pittsburgh, 1916), kõige puhtamal kujul aga hollandlast Hanso Schotanus a Steringa Idzerdat, kes 6. novembril 1919 käivitas oma Haagi kodus millegi, mille nimeks oli PCGG (*Pracht Concerten Gratis Geven*). Eestis sai asi alguse 18. detsembril 1926 Tallinnas, majas Pikk 43, asja juures olid sel päeval haridusminister Jaan Lattik, teedeministri abi Karl Jürgenson ja Erika Veidenbaum. **Millest on jutt?**

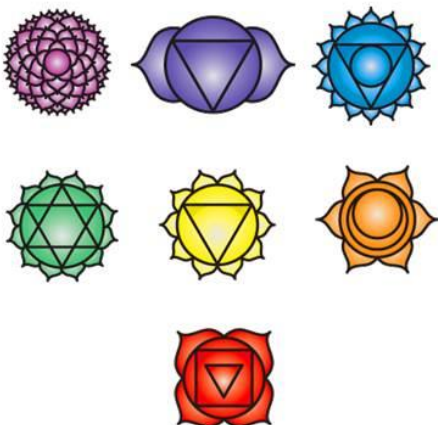

63. See äpp tutvustab end sedasi. *Our Mission: *** is the leading destination for short-form mobile video. Our mission is to inspire creativity and bring joy.* Näete vasakul äpi logo ja paremal üht suvalist kaadrit ühest suvalisest üleslaetud videost. Äpp on

allalaetav 155 riigis nii Androidile kui iOS-le, 2019. aasta I kvartalis oli see 33 miljoni *download*iga populaarseim iOS'i äpp, kokku koos Androidiga oli maailmas I kvartalis 188 miljonit allalaadimist. **Mis äpp?**

64. Jaan Poska tütre Veera mälestustes on kirjas, et ta isa oli aldis igasugustele tehnilistele uuendustele. Nende majja oli muretsetud üks tänapäeva kodudes tavaline masin, mida töötamas nähes oli vana teenijaproua õhanud, et kui selline ime on võimalik, siis on jumal kindlasti olemas. Masina kaasaegseima variandi puhul pole teenijat vajagi. **Mis masin** tekitas Poskade vanale teenijale sellise elamuse?

65. Neid olevat enim levinud käsitluse järgi kokku seitse ning nende nimed on sahasrara, ajna, vishuddha, anahata, manipura, svadhishtana ja muladhara. Ühele tuntud Eesti avaliku elu tegelasele, kelle perekonnanimi kuni 1987. aastani oli Smirnov, töid nad aga 2018. aastal kaasa värteomenetluse. **Millest on jutt?**

1. Lembit (Lembitu)
2. KuMu (Eesti Kunstimuseum)
3. Georg Ots
4. tulevik
5. Andres Larka, Johan Laidoner
6. vanus
7. Julius Kuperjanov
8. Alfred Neuland, tõstmine
9. Fr. R. Kreutzwald ja Kalevipoeg
10. kuiv seadus
11. 1936
12. arstiteaduskond
13. Ernst Enno
14. Karl Gustav
15. kartulikott
16. Eduard Viiralt
17. valge maskeerimisülikond
18. Jaan Poska
19. Okas
20. Karlis Ulmanis, Läti president
21. Pargi tänav
22. Francisco Franco
23. Enn Eesmaa
24. Gröönimaa
25. 1925
26. Kärla
27. hall lepp
28. šnautser
29. vanill, vaniliin
30. Georgia (Gruusia)
31. kägu
32. Dagestan
33. Antarktika

34. Pärnu jõgi
35. Krk
36. Königsberg ja Danzig (Kaliningrad ja Gdansk)
37. supernoova
38. Kosovo
39. Panama kanal
40. Python
41. Petter Northug
42. kriket
43. Audi
44. Monaco
45. Usain Bolt, Yohan Blake
46. Ott Sepp
47. Ernie
48. Pallas, Athena
49. Bob Dylan
50. Marie Under, Ants Laikmaa
51. Uruguai
52. Merle Jääger
53. saksofon
54. Arvo Pärt
55. Jennifer Aniston (Genoveva Anastasaki)
56. sombreero
57. Äripäev
58. arvutimängude mängimine
59. jojo (yoyo)
60. unenäod
61. COOP Pank ja Krediidipank
62. ringhääling, raadio(programm)
63. TikTok
64. tolmuimeja
65. tšakra (chakra)

Küsimused: Sven Oidjärv, Ove Pöder, Aare Olander, Ants Siim, Indrek Salis, Jaan Poska Gümnaasium

